

Församlingsinstruktion

Södra Vedbo pastorat

Inledning

”Och de deltog troget i apostlarnas undervisning och den inbördes hjälpen, i brödsbrytandet och bönerna” (Apg 2:42). Så beskrivs kyrkans uppdrag, uppgift och identitet i Nya testamentet. Att undervisa om den kristna tron, att utöva diakoni, att fira mässa och att be för kyrkan, världen och oss själva, är ett tidlöst uppdrag för oss som kyrka.

Även om uppdraget aldrig förändras måste sättet vi gör det på ständigt förändras, eftersom den värld vi är satta att verka i ständigt förändras.

Södra Vedbo pastorat bildades i dess nuvarande form 2014. Pastoratet och dess församlingar har genomgått många förändringar sedan dess. Vi behöver därför omarbета vår församlingsinstruktion.

Församlingsinstruktionen (FIN) är en översiktskarta över vart vi är på väg, hur vi vill att det som beskrivs i apostlagärningarna ska utföras på den plats och i den tid som är vår. Vår FIN är tänkt att fungera som en hjälp för livet i församlingarna. Vår FIN innehåller kursriktning, prioriteringar och avvägningar.

Församlingsinstruktionen kompletteras med ett antal andra policydokument såsom begravningspastoral, lokalförsörjningsplan, och så vidare, som mer detaljerat beskriver vad som ska gälla inom respektive område.

Vi lägger vår församlingsinstruktion, med den framtid vi tycker oss ana och vår strävan att göra våra församlingar till en växtplats för Guds rike, i den allsmäktiges händer.

Presentation av Södra Vedbo pastorat

Pastoratet är beläget på Sydsvenska höglandet i Linköpings stifts sydvästra del. Sex församlingar finns i Eksjö kommun och en församling hör till Nässjö kommun.

Den 1/1 2021 bodde det 20 094 personer i pastoratet som består av hela Eksjö kommun samt en mindre del av Nässjö kommun. 63,9% av invånarna var vid tillfället (12 832 personer) tillhöriga Svenska kyrkan. Största tätort är Eksjö med ca 10 800 invånare följt av Mariannelund med ca 1600 invånare och Anneberg med ca 860 invånare. Befolkningen i Eksjö kommun har ökat något sedan förra församlingsinstruktionen skrevs år 2015 trots ett negativt födelsenetto. Ökningen har berott på inflyttning, främst av invandrare.. I Nässjö kommun har befolkningsökningen däremot berott på ett positivt födelsenetto. Antalet utlandsfödda är dock lägre i Eksjö kommun än i Nässjö kommun samt riket i stort. Befolkningen i Eksjö kommun beräknas öka med 500 personer fram till år 2030.¹

Jämfört med riket i stort har Eksjö kommun lägre andel invånare i åldrarna 18-50 år och högre andel invånare i åldrarna 60 – 100 år. ² Medelåldern på befolkningen ligger redan nu över riksgenomsnittet men spås öka ännu mer. 2030 beräknas antalet äldre över 80 år öka med 35 %! Födelsenettet beräknas fortsatt vara negativt och flyttnettet positivt.

Vi ser alltså att befolkningen blir äldre, men vi vet inte om framtidens 80 åringar kommer att efterfråga samma församlingsverksamheter som dagens 80-åringar

21,4% av befolkningen i Eksjö kommun bor på landsbygden, vilket nästan är dubbelt så många som riksgenomsnittet, och antalet ökar något. Befolkningen i den del av Nässjö kommun som hör till pastoratet bor antingen på mindre orter eller på landsbygden.

Arbete och utbildning

I Eksjö kommun är arbete i vård och omsorg den största kategorin för sysselsättning (34,5%) följt av arbete med tillverkning eller utvinning (13,8%) och arbete i försvarsmakten eller civil myndighet (11,1%).

Kyrkan når genom sitt arbete på sjukhus, polismyndighet och försvarsmakten många människor i arbetsför ålder. Även skolkyrkan och kyrkans förskolor når människor där de är i sin vardag, både elever och lärare.

Andelen av befolkningen i Nässjö och Eksjö kommun med eftergymnasial utbildning är lägre än riks- och länsgenomsnittet. Kvinnorna har i högre grad eftergymnasial utbildning än männen. Den öppna arbetslösheten har ökat i båda kommunerna sedan den förra församlingsinstruktionen skrevs och låg över riksgenomsnittet år 2019.

¹ I avsnittet anges i vissa fall endast statistik för Eksjö kommun. Detta beror bland annat på att uppgifterna för Eksjö kommun har varit lättare att finna jämfört med de för Nässjö kommun. Dessutom är det svårt att läsa av Nässjös statistik då Norra Solberga-Flisby endast utgör en del av kommunen. 85% av pastoratets medlemmar bor i Eksjö kommun.

² https://utveckling.rjl.se/globalassets/utveckling-i-jonkopings-lan/hur-gar-det/kommunsammanstallningar/faktablad_eksjo-2020.pdf;
<https://nassjo.se/download/18.5db66e4e170e76ba8a74d834/1586267628218/Befolkningsprognos%20total%202020-2029.pdf>.

Invånarna i Eksjö kommun är mer nöjda med sin kommun än riksgenomsnittet förutom när det gäller kommunikations- och utbildningsmöjligheter där man istället är mindre nöjd än i riket i stort.

Ungdomarna³

58 % av ungdomarna i Eksjö kommun bor i Eksjö tätort, 16% på annan ort i kommunen och 27% på landsbygden. Ungdomarna i Solberga-Flisby församling (Nässjö kommun) bor antingen på en mindre ort eller på landsbygden.

Många ungdomar är aktiva på sin fritid minst 1-2 gånger i veckan, i huvudsak med idrott (70 %) eller att vara ute i naturen (60%). 13 % engagerar sig i någon religiös aktivitet 1-2 gånger i veckan, 57 % av tjejerna och 69% av killarna i årskurs nio svarade *stämmer precis* eller *ganska bra* på påståendet: Jag har en tro eller övertygelse som ger mig tröst/lättnad i vardagen.

Att kommunikationerna är en utmaning för ungdomarna framkommer i Region Jönköpings undersökning *Folkhälsoenkät Ung 2020*. I snitt 27,5% av ungdomarna svarade *stämmer delvis* eller *stämmer helt* på påståendet ”Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit”. En något lägre andel har svarat att ”det finns saker att göra men det kostar för mycket”. Drygt 40 % av ungdomarna svarade att ”det finns saker att göra på fritiden, men inget som intresserar mig”. För tjejer åk 9 var siffran 52 %.

Andra samfund

I alla församlingar i pastoratet finns det andra kyrkor och samfund verksamma. I Norra Solberga-Flisby har Equmeniakyrkan tre kretsar. I Eksjö finns såväl Storegårdskyrkan (Svenska Alliansmissionen), Equmeniakyrkan, Pingstkyrkan som Frälsningsarmén verksamma. I Höreda församling finner man Equmeniakyrkan i Ingarp samt Markestads missionsförsamling som är knuten till Svenska Alliansmissionen. Det är även Värne Alliansförsamling som finns i Mellby församling. I Hult-Edshults församling finns Hults frikyrkoförsamling (Equmeniakyrkan). I Ingatorp-Bellö församling finns Elimförsamlingen i Ingatorp (EFK) och Betanieförsamlingen i Bruzaholm (Pingströrelsen). I Hässleby-Kråkshults församling finns Centrumkyrkan i Mariannelund som är knuten till både EFK och Pingströrelsen. Under senare år har flera frikyrkoförsamlingar gått samman eller lagts ner. Samarbetet med de andra kyrkorna är mycket värdefullt men varierar i form och omfattning mellan de olika orterna.

Sammanfattning

Om befolkningsökningen fortsätter att bero på invandring kommer en lägre andel av pastoratets invånare att vara kyrkotillhöriga.

Befolkningen kommer att bli äldre.

Ungefär hälften av pastoratets ungdomar bor i Eksjö tätort, resten bor i mindre tätorter och på landsbygden. Dessa kan ha svårt att komma till aktiviteter med hjälp av kollektivtrafiken.

³ Siffrorna är hämtade från Region Jönköpings undersökning *Folkhälsoenkät Ung 2020*. I rapporten har elever som går i årskurs 9 samt årskurs 2 på gymnasiet i kommunens skolor fått svara på en mängd olika frågor. Se <https://utveckling.rjl.se/globalassets/utveckling-i-jonkopings-lan/hur-gar-det/halsa/folkhalsoenkät-ung/eksjo---resultatdiagram-2020.pdf>.

Pastoratets vision

”En kyrka som gör det glada budskapet om Jesus Kristus synligt och en gemenskap där det finns plats för varje människa”

Så lyder den vision som vi formulerat för vårt pastorat och dess församlingar. ”Evangelium” betyder glatt budskap/goda nyheter på grekiska. Att Jesus Kristus har dött och uppstått betyder att varje människas livsvillkor är förändrade. Jesus seger över synd, död och ondska är en förändrande verklighet som vi som kyrka bygger vår grund på.

Men om evangeliet ska bli synligt måste de ta fysisk gestalt i vårt församlingsarbete, i vår undervisning, den inbördes hjälpen, brödsbrytandet och bönerna.

Utmaningen för oss som folkkyrka är att bygga livskraftiga gemenskaper på den grunden där det finns plats för varje människa, oavsett var hon befinner sig på trons väg.

Fokusområden

Södra Vedbo pastorat har under flera års tid arbetet med fokusområden såväl bland förtroendevalda som bland medarbetare, bland annat inom ramen för ”mål & strategiarbete”. Södra Vedbo pastorat har fyra fokusområden för sitt församlingsliv: *Gudstjänstlivet, generationsöverskridande arbete, ungdomar och miljö.*

Fokusområden och omvärldsanalys

Gudstjänsten – en gemensam kraftkälla för alla människor

Brödet som vi bryter, ger det oss inte gemenskap med Kristi kropp? – 1 Kor 10:16.

Gudstjänsten är det som är identitetsskapande för vår kyrka och hjärtat i församlingarnas liv. Gudstjänsten är ibland en kraftkälla, men tyvärr inte alltid. Kraftkällan finns i predikan, liturgin, sakramenten, bönen och musiken. Det är viktigt med ”igenkännandets glädje” och att gudstjänsten präglas av äkthet och närvaro. Det är också viktigt att bli sedd som gudstjänstfirare. Här vill vi utveckla gudstjänstlivet som en gemensam kraftkälla för alla människor

Det betyder att vi som församlingar behöver skifta fokus från produktion av församlingsverksamhet till gemenskap i och kring gudstjänsten. Våra församlingstillhöriga behöver rustas för att bli bärare av gudstjänstlivet. Våra anställda som jobbar med gudstjänsten blir möjliggörare för att fungerande gudstjänstliv snarare än de som utför allt arbete kopplat till gudstjänsten. ”Där två eller tre är samlade i mitt namn, där finns jag mitt ibland er”, säger Jesus. Därför är vårt fokus på gudstjänsten en hållning som kännetecknas av rörelse från missmod till hopp.

Generationsöverskridande arbete – församlingen som växtplats för relationer över alla åldrar

Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus – Gal 3:27–28. Pastoratet har en åldrande befolkning – mer än riksnittet. Det betyder inte att det saknas yngre och barnfamiljer. Så som församlingsverksamheten traditionellt är organiserad delar vi ofta upp vår gemenskap utifrån vilken åldersgrupp man vänder sig till (ung, gammal, familj, etc.) Ett långsiktigt hållbart församlingsliv bygger på att allt inte är nischat utan att det finns gemenskaper som bär över generationsgränser. Vi vill arbeta för en ännu större gemenskap mellan generationerna med hjälp av bland annat samtalsgrupper med blandade åldrar och söndagsskola i gudstjänsten.

Ungdomar – växt i relationen till Jesus Kristus

Låt ingen se ner på dig för att du är ung, utan var en förebild för de troende i allt du säger och gör, i kärlek, tro och renhet. 1 Tim 4:12 I skärningspunkten mellan barn och vuxna ligger ett av pastoratets viktigaste fokusområden. Vi vill att kyrkan allt mer ska bli en självklar plats där ungdomar kan bearbeta sina livsfrågor och växa i sin relation till Kristus. Det ska finnas en konfirmandundervisning av hög kvalitet och en självklar fortsättning efter konfirmationstiden på flera håll i pastoratet. Många ungdomar svarar att det bär på en tro i undersökningar. Ungefär en tredjedel av de tillfrågade ungdomarna upplever samtidigt kommunikationer som en begränsande faktor. Det är svårt att ta sig ditt man vill för att delta i aktiviteter. Att utveckla församlingslivet så att ungdomar tas i anspråk och ges möjlighet att växa i sin relation till Kristus är centralt i vårt arbete.

Miljö – Genom ord och handling förmedla en hoppfull framtid för skapelsen

Paulus skriver om skapelsens förhållande till Jesus Kristus att *allt är skapat genom honom och till honom. Han finns före allting, och allting hålls samman i honom*. Kol 1:16. Teologen Peter Halldorf ställer sig frågan: ”Hur kan vi lämna naturen åt dess öde om den är skapad i Kristus och *till* Kristus?”⁴ Tron på att Gud skapat världen innebär både ansvar och hopp. Ansvaret: att vi behöver vårda den skapelse som Gud älskar. Hoppet: att vi inte är ensamma i kampen för skapelsens räddning. Gud är med oss. Som kyrka behöver vi både ta ansvar och sprida hopp. Vi får i praktiska handlingar visa att det går att göra skillnad till exempel i energianvändning och transporter. Vi får också motverka hopplösheten genom att påminna om hoppet för skapelsen som finns i den kristna tron.

Södra Vedbo pastorats huvudsakliga mål inom miljöområdet är att bli klimatneutralt till år 2030. Följande områden blir centrala för att nå detta mål:

Energi

Utöka volymen solceller för egen elproduktion inom pastoratet.

Fastigheter

Nyproducerade byggnader skall inkludera miljö och energianpassade åtgärder.
Vid om/tillbyggnationer skall pastoratet försöka återanvända delar av ursprungligt material.
Fasa ut kvarvarande fossila uppvärmningsanläggningar i pastoratets fastigheter.
Minska energianvändningen för uppvärmning i pastoratets fastigheter.

Fordonsparken

Installera laddstationer på pastoratets större parkeringar.
Succesivt byta ut pastoratets fordonspark till fossilfria alternativ.
Fasa ut bensin/dieseldrivna maskiner till eldrivna alternativ där det är möjligt.

⁴ Peter Halldorf *Därför sörjer jorden* (Silentium: Sturefors, 2019), s. 67.

Pastoralt program för de fyra perspektiven på den grundläggande uppgiften: gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Enligt kyrkoordningen är syftet med församlingarnas grundläggande uppgift att ”människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.”⁵

Gudstjänst

Gudstjänsten är församlingens hjärta. I gudstjänsten ges möjlighet till möte mellan människa och Gud men också människor emellan, över kultur- och generationsgränser. I gudstjänsten får vi ära Gud, möjlighet att tyda våra liv i evangeliets ljus och att ta emot Kristus i nattvarens bröd och vin. Gudstjänsten firas ofta i någon av våra kyrkor, men också på andra platser som till exempel äldreboenden, på förskolor och som korum ute i skogen. Varje gudstjänstutveckling måste vara förankrad i det lokala församlingens liv och utgå från dess förutsättningar. Vi vill stärka gudstjänstlivet inom följande områden:

Vi ska verka för en större delaktighet i gudstjänsternas gestaltande, att fler församlingsbor blir engagerade i gudstjänsterna. Detta kan ske på många olika sätt, såväl genom fler kyrkvärdar (som erbjuds fördjupning i sitt uppdrag) men också genom att församlingarnas alla grupper, körer och samarbetspartners engageras i gudstjänsterna. Där det är möjligt kan särskilda gudstjänstgrupper skapas. Den representativa delaktigheten behöver också öka, vi vill se en ökad bredd i vilka som engageras i de ideella uppdragen, med människor med många olika bakgrunder.

Vi ska verka för att det ska ges möjlighet till gemenskap även efter gudstjänstens slut. Det kan ske genom kyrkkaffe och församlingsdagar. Vi vill arbeta på att se och ta kontakt med nya gudstjänstbesökare och erbjuda dem en plats i gemenskapen.

Vi ska verka för att både delaktigheten och gemenskapen ska bli allt mer generationsöverskridande. Det kan bland annat ske genom att både unga och gamla har uppgifter i samma gudstjänst och genom att kyrkkaffet och församlingsdagar utformas så att de passar alla åldrar.

Söndagsskola kan hållas på de platser där det är möjligt. Genom att ha söndagsskola kan församlingsbor i olika åldrar både få bibelns budskap presenterat på ett för sig åldersanpassat sätt *och* samtidigt kunna mötas i sakrament och gemenskap.

Vi ska verka för att fler huvudgudstjänster blir nattvardsgudstjänster. Vi ska också verka för att gudstjänsten ska vara ”igenkänningsbar” så att människor känner sig hemma i församlingens gudstjänst, bland annat genom att begränsa antalet gudstjänstordningar inom varje församling. Mellan församlingarna kan det däremot finnas en stor bredd i hur gudstjänsterna utformas.

⁵ <https://www.svenskakyrkan.se/filer/1374643/kyrkoordningen-1-januari-2021.pdf>, sid 7.

Tecken på önskad utveckling:

Ökat deltagande i gudstjänster, nattvardsfirande och gemenskap. Grupper och samarbetspartners aktiva i gudstjänsten. Alla generationer deltar i gudstjänsten och nya ansikten syns i både gudstjänst och kyrkkaffe.

Undervisning

Trons liv är aldrig statiskt eller färdigt, utan ett livslångt fördjupande och ständigt lärande. En central del av kyrkans uppdrag är just att hjälpa människor till en fördjupad tro. Att skapa platser där vi får fundera på vad det innebär att vara döpt, fördjupas i kunskap om kristen tro och hjälp att applicera det på våra egna liv. Vi vill att församlingarna ska vara lärande miljöer. Redan nu erbjuds undervisning i våra gudstjänster och möjlighet till utforskande samtal i grupper riktade till både barn, unga och vuxna, till exempel på förskolorna, i konfirmationsundervisningen samt genom skolkyrkans arbete ute på skolorna.

Vi vill inrikta oss på att skapa och förvalta mötes- och växtplatser för barn och ungdomar där de befinner sig, och där ge dem möjligheter att bearbeta sina livsfrågor och att växa i relation till Jesus Kristus. Vi vill även skapa generationsöverskridande undervisningsmiljöer.

En mötes- och växtplats som redan existerar är pastoratets två förskolor, arenor där barn ges möjlighet att komma i kontakt med kristen tro samt få leva och fördjupas i tro i gemenskap med andra. Att bedriva förskola är även ett sätt för pastoratet att konkretisera att barnen har en särställning i kyrkan.⁶ Förskolorna fyller dessutom en viktig funktion som en brygga för barnen och familjerna mellan skolverksamheten och pastoratets församlingsverksamhet.

Våra förskolor har skollag samt Läroplan för förskola (Lpfö 18) som obestridliga grunder för verksamheten. Begreppet *undervisning* har i skolsammanhang en annan innebörd än den vi tänker i våra övriga verksamheter. I våra förskolor får det förekomma konfessionella inslag i *utbildningen*, men inte i *undervisningen* vilket här innebär att det inte får vara målstyrda konfessionella inslag. Att delta i förskolans konfessionella inslag som bordsbön, möte med präst eller lyssna till bibelns berättelser samt sjunga konfessionella sånger är helt frivilligt för förskolans barn och är således inte obligatoriska. Inslagen ses som ett erbjudande likt det erbjudande vi ger människor som rör sig kring våra verksamheter, alla välkomnas men vi tvingar ingen utan möter de som vill mötas.

Tecken på önskad utveckling

Genom utvärderingar få respons från konfirmander att de upplevt sin konfirmationstid som meningsfull. Ungdomar och barn tar plats i församlingens liv. Förskolebarn finner en fortsättning inom pastoratets barn & ungdomsverksamhet och gudstjänstliv.

Diakoni

Gemenskap är något grundläggande i tillvaron enligt den kristna tron. Gud är gemenskap mellan Fader, Son och Ande. Guds längtan efter gemenskap med oss människor leder till att Gud blir en människa bland oss. Skulle då inte vi människor leva i gemenskap med varandra? Genom hela bibeln löper Guds önskan om att vi människor ska ta hand om varandra som en röd tråd, i den mosaiska lagens föreskrifter, i profeternas uppmaningar och i Jesu undervisning. Omsorgen om medmänniskan är en av kyrkans grundläggande uppgifter. Det diakonala arbetet i Södra Vedbo pastorat tar sig uttryck på olika sätt i olika församlingar och

⁶ <https://www.svenskakyrkan.se/barnkonsekvensanalys>.

utförs av både anställda och ideella medarbetare. Det finns, bland mycket annat, möjlighet att få stöd i enskilda samtal och praktisk hjälp. Vi hjälper till med att erbjuda gemenskaper och bryta ensamhet genom att erbjuda öppna mötesplatser, anordna sorgegrupper, med mera. Kyrkan finns på ett särskilt sätt närvarande genom anställd personal på sjukhuset, hos polisen på skolorna och i försvarsmakten.

Vi vill särskilt inrikta oss på att utveckla platser för generationsöverskridande gemenskap och att finna nya sätt att möjliggöra för ideellt engagerade att utföra församlingens diakonala uppdrag. En plan finns också att utveckla samarbetet med andra samfund.

Tecken på önskad utveckling

Fler tar ansvar, anställda lägger mer tid på att möjliggöra än att genomföra diakoni

Mission

Mission är det svåraste uppdraget eftersom det är svårt att beskriva vad som avses med det. Begreppet *mission* kommer av latinets *missa* som betyder sändning. Vi kan se på missionen som gudstjänstens fortsättning: Vi sänds ut i världen för att leva tron och därigenom vittna om Jesus Kristus. Missionen finns med i såväl undervisningen, gudstjänsten och diakonin men också genom att kyrkan tar ansvar för världen, både i vårt pastorat men också utanför dess och vårt lands gränser, såväl för människor som skapelsen.

Vi vill särskilt inrikta oss på miljö- och hållbarhetsarbete. Att genom både ord och handling förmedla en hoppfull framtid för skapelsen. Detta kan ske till exempel genom miljödiplomering, energieffektivisering, gudstjänster och seminarier med tema miljö.

Tecken på önskad utveckling

Arbete med miljödiplomering påbörjas, befintliga policys efterföljs, hopp för framtiden integreras i samtliga grupper, fossil energiåtgång minskar med minst 5 % per år, samt att projekt inom klimatområdet genomförs.

Barnperspektiv/barnkonsekvensanalys

Barn och ungdomar har en given plats i alla församlingar i Södra Vedbo pastorat. För att vi ska kunna göra ett fortsatt gott arbete ska vi ta hänsyn till följande.

- Barn och ungdomar i Södra Vedbo pastorats verksamhet ska känna sig trygga, sedda och behövda. Alla ska ges goda förutsättningar att växa i tro.
- Alla barn och ungdomar ska känna sig delaktiga i församlingslivet och gudstjänsten såväl i planeringen som i genomförandet. När barnet eller ungdomen kommer till vår verksamhet vill vi att den blir sedd och får ansvar utefter dess förmåga.
- Barn och ungdomar ska vara delaktiga i pastoratets demokratiska process. När beslut tas som påverkar lokaler, personal och verksamhetsmedel görs en barnkonsekvensanalys och åsikter från barn och ungdomsverksamheten inhämtas.
- Personaltätheten i vår verksamhet ska vara fortsatt hög och verksamhetsmedel till barn- och ungdomsverksamheten bör prioriteras.
- Barn och ungdomar med särskilda behov har plats i pastoratets församlingar. När särskilda förutsättningar behövs tar pastoratet stor hänsyn till detta och skapar möjligheter för alla att delta i verksamheten.

Verksamhet på andra språk

I gudstjänster, diakonin och annan verksamhet möter vi människor som har ett annat modersmål än svenska. De språk som de talar är i huvudsak engelska, tyska, arabiska, danska eller kinesiska och inte något av de nationella minoritetsspråken (finska, meänkieli, samiska, romani chib eller jiddisch).

I Ingatorp-Bellö samt Hässleby-Kråkshult församlingar anordnas tyskspråkiga gudstjänster under sommaren i samarbete med Evangelische Kirche in Deutschland. I Eksjö församling finns högmässans agenda översatt till engelska. I flera kyrkor finns biblar på olika språk.

Pastoratet bedriver integrationsbefrämjande verksamhet på flera orter där människor med annat modersmål bland annat får möjlighet att öva på svenska språket. Sedan migrationsverket stängt sitt kontor i Jönköping placeras inte längre asylsökande i pastoratets församlingar vilket har lett till att behovet av denna verksamhet minskat.

Bland de anställda och de engagerade i församlingarna finns många människor som kan kommunicera på andra språk, bland annat teckenspråk, tyska, rumänska, arabiska med flera. Ibland räcker detta inte till utan tolk måste anlitas, till exempel i kontakten med hjälpsökande.

Strategi för det pastorala programmet

Ansvarsfördelning mellan församling – pastorat när det gäller den grundläggande uppgiften

Södra Vedbo pastorat är sedan pastoratsregleringen 2014 ett sjuförsamlingspastorat. Enheten utgörs av församlingarna Eksjö, Hässleby-Kråkshult, Ingatorp-Bellö, Norra Solberga-Flisby, Hult-Edshult, Mellby och Höreda. Organisatoriskt har pastoratet ett direktvalt kyrkofullmäktige, ett kyrkoråd och sju församlingsråd. Pastoratets församlingar är av skiftande storlek och därmed skiftande förutsättningar för den grundläggande uppgiften (gudstjänst, undervisning, diakoni och mission).

Den grundläggande uppgiften planeras och organiseras på ett övergripande plan på pastoratsnivå. Alla medarbetare är anställda i pastoratet och den ekonomiska förvaltningen och resurstilldelningen utgår från ett pastoratsperspektiv.

Kyrkorådet har ansvar för såväl den grundläggande uppgiften som personalfrågor, ekonomi och fastigheter. Någon särskild delegation till församlingsråden finns i nuläget inte. Det betyder att församlingsråden utför de uppgifter som åvilar dem enligt kyrkoordningen och därutöver utgör remissorgan i beslutsprocesser som väsentligt påverkar församlingarna samt lyfter idéer kring såväl nyttjande av lokaler samt utveckling av församlingsverksamheten.

Kyrkoherden leder allt arbete i pastoratet enligt kyrkoordningen. För att möjliggöra ett fungerande ledarskap har kyrkoherden delegerat olika funktioner (se kyrkoherdens arbetspromemoria). Arbetsledare finns för respektive yrkeskategori (enheter) under kyrkoherden. Kyrkoherden delegerar sin plats i församlingsrådet till församlingsansvariga präster som i Södra Vedbo pastorat benämns ”kaplaner”.

Församlingarna.

Eksjö församling

Bakgrund och förutsättningar

Församlingen har medeltida ursprung och utgjorde fram till 1300-talet ett eget pastorat för att sedan vara annexförsamling i pastoratet Höreda och Eksjö. Från 1500-talet var området delat i en stads- och en landsförsamling men dessa slogs samman igen 1949. Från 2014 ingår församlingen i Södra Vedbo pastorat.

Eksjö församlings ca 7200 medlemmar (62 % av befolkningen) återfinns i huvudsak i Eksjö stad. Förutom Eksjö kyrka, som det huvudsakliga gudstjänstlivet utgår ifrån finns även S:t Lars kapell, Skogskapellet och Mariakapellet. Majoriteten av pastoratets invånare bor i Eksjö församling.⁷

Gudstjänstlivet

Eksjö församling firar huvudgudstjänst som högmässa varje söndag. Vid ungefär fyra tillfällen varje år firar vi gudstjänst för stora och små alternativt mässa för stora och små.

Fokusområdena i församlingens liv

Genom att söndaglig högmässa firas ges församlingen möjlighet att lära känna gudstjänsten. Våra gudstjänster- och mässor för stora och små bygger på vår högmässa och några bärande moment är desamma i alla gudstjänstformer. På så vis skapas bryggor mellan gudstjänster med lägre trösklar och söndagens högmässa (som kan ta längre tid att växa in i). Musiken är en viktig del av gudstjänsten och där vill vi erbjuda en musikalisk bredd. Vi vill att församlingens mångfald ska representeras bland oss som tjänstgör i gudstjänsten och en förutsättning för detta är att kyrkvårdar och andra ideella som medverkar speglar den gudstjänstfirande församlingen. Kyrkfika är viktigt för gemenskapen och vårt mål är att varje söndag erbjuda kyrkfika.

Genom att göra en gudstjänst där såväl de yngsta som de äldsta kan känna sig hemma kan vi som församling mötas generationsöverskridande utifrån våra likheter och olikheter. Högmässans söndagsskola, gudstjänster- och mässor för stora och små där församlingens kör- och barngrupper involveras är viktiga i detta arbete.

Vi vill verka för att församlingen allt mer ska bli en plats där ungdomar kan bearbeta livsfrågor och växa i tro dels genom att satsa ordentligt med resurser på vårt konfirmandarbete (där läger är en viktig del), dels genom att ge plats för dem i gudstjänsten och i frivilligarbetet. Här är det viktigt att predikan upplevs relevant för ungdomarna och predikan bör ta avstamp i såväl ungdomars som vuxnas livsfrågor.

Som församling behöver vi delta i- och skapa egna forum för samtal om klimat och miljö för att verka för en hoppfull framtid för skapelsen. Vi kan skapa policys med fokus på hållbara produkter i fråga om servering av fika och mat i våra verksamheter. Vi bör satsa på förnyelsebar energi för uppvärmning av våra lokaler. När det gäller alla större inköp bör en analys ur ett hållbarhetsperspektiv göras, exempelvis när det gäller inköp av fordon och andra maskiner, men även textilier. Församlingen behöver kontinuerlig utbildning i dessa frågor och bör sträva efter att samarbeta med kommunen.

⁷ Siffror som anges hämtas från församlingsrapporten 2019.

Hult-Edshults församling

Bakgrund och förutsättningar

Såväl Hult församling som Edshult församling hade medeltida ursprung och utgjorde tillsammans ett pastorat fram till 1962 då de gick samman i ett pastorat med Höreda och Mellby. Från 2014 ingår församlingarna i Södra Vedbo pastorat. 2018 slogs församlingarna samman och bildade Hult- Edshults församling.

Hult-Edshults församling har ca 700 medlemmar (72 % av befolkningen) som bor i Hults och Bruzaholms samhällen samt på landsbygden. Här finns två kyrkor: Hults och Edshults kyrka.

Gudstjänster

Hult-Edshults församling firar huvudgudstjänst tre söndagar i månaden i Hults kyrka samt en söndag per månad i Edshults kyrka. Hälften av dessa gudstjänster firas som mässa. Under sommaren firas många etablerade friluftsgudstjänster på olika platser i församlingen.

Fokusområdena i församlingens liv

Redan nu fungerar *Mat och prat* bra som generationsöverskridande arbete men fler sådana verksamheter vore önskvärt. Till exempel skulle man hitta sätt för syförening och barngrupp att mötas eller för barn- och vuxenkörerna att ibland samverka i gudstjänsten. Vi vill utveckla formerna för kvällsgudstjänster på söndagar och knyta gruppverksamheterna till gudstjänsten.

Vi vill verka för en hoppfull framtid för skapelsen genom att placera solceller lokalt, som producerar el till kyrkan och även kan driva elstolpar vid parkeringen.

Vi vill också arbeta för att pastoratet går med i Ljussteget eller Miljödiplomering fas 1, belysa miljön i gruppverksamhet och gudstjänst, samt belysa det goda som görs för klimatet och inte bara det dåliga.

Höreda församling

Bakgrund och förutsättningar

Församlingen har medeltida ursprung och var moderförsamling i pastorat med Eksjö församling fram till 1586, därefter moderförsamling i pastoratet med Mellby församling. 1962 utökades pastoratet med Hults församling och Edshults församling. Från 2014 ingår församlingen i Södra Vedbo pastorat.

Församlingens medlemmar, ca 770 personer (68 % av befolkningen) bor i Höreda samhälle eller på landsbygden. Här finns Höreda kyrka samt Kulla kapell. Det senare ägs av en förening men församlingen håller gudstjänster i kapellet under delar av året.

Gudstjänstliv

Höreda församling firar huvudgudstjänst tre söndagar per månad. En till två av dem firas som mässa. Huvudsakligen firas gudstjänst kl. 11:00 eller kl. 18:00. Gudstjänster i Kulla kapell firas efter samråd med Kulla Kapellförening.

Fokusområdena i församlingens liv

Vi vill öka delaktigheten, gemenskapen och ”igenkännandets glädje” i församlingens gudstjänster genom ökad lekmanamedverkan med minst en lekmanaledd gudstjänst årligen. Vi vill fortsätta att samverka med övriga kyrkor och föreningar i bygden som till exempel vid Höredaloppet. Gudstjänsten ska vara en stående punkt på dagordningen vid varje ordinarie församlingsrådssammanträde. Vi vill utveckla formerna för kvällsgudstjänster på söndagar och knyta gruppverksamheterna till gudstjänsten.

Vi vill arbeta mer generationsöverskridande genom att anordna generationsöverskridande församlingsaftnar 2 gånger per termin, gärna i samband med gudstjänst i församlingshemmet.

Vi vill verka för en hoppfull framtid för skapelsen genom att spara energi. Detta uppnås genom att fira gudstjänst i församlingshemmet under delar av vinterhalvåret.

Mellby församling

Bakgrund och förutsättningar

Församlingen har medeltida ursprung men var från 1500-talet annexförsamling i pastorat med Höreda. 1962 utökades pastoratet med Hults församling och Edshults församling. Från 2014 ingår församlingen i Södra Vedbo pastorat.

Församlingen består av ca 260 medlemmar (72 % av befolkningen) som bor i Värne samhälle eller på landsbygden. Här finns Mellby kyrka som har medeltida ursprung.

Gudstjänstliv

Mellby församling firar gudstjänst två söndagar per månad. Av dessa firas en som huvudgudstjänst, varannan månad som mässa, och en som taizémässa. Dessutom firas taizégudstjänst en torsdag per månad.

Fokusområdena i församlingens liv

Vi vill öka delaktigheten, och gemenskapen i gudstjänsten genom att plocka bort ett par bänkar längst bak i kyrkan. Det utrymme som frigörs kan dels användas till att skapa en plats anpassad för barn, dels användas för att börja ha enkelt kyrkkaffe inne i kyrkan så att möjligheten till mellanmänsklig gemenskap i samband med gudstjänsten stärks.

Vi vill sträva efter att ta kontakt med nya kyrkbesökare och att bjuda in dem till församlingens andra verksamheter som till exempel kyrkokör och *Mat och prat*, samt även erbjuda tillfälliga verksamheter som till exempel en projektkör inför något särskilt tillfälle.

Genom att följa det nyligen förtydligandet av kyrkvärdarnas uppgifter vill vi öka lekmännens delaktighet.

Vi vill arbeta mer generationsöverskridande genom att till exempel bjuda in scouterna och 4H en gång per år och göra något tillsammans med dem. Vi vill även försöka etablera och utforma *Mat och prat* som ett sammanhang där människor från olika åldrar kan mötas.

Vi vill verka för en hoppfull framtid för skapelsen på flera sätt:

Genom att omvandla gräsytor vid församlingshemmet till blomsterängar för de pollinerande insekternas skull.

Genom att anordna pilgrimsvandringar som hjälper oss att stärka viljan att göra något för klimatet.

Genom sluta köpa in engångsartiklar av plast.

Genom att bli bättre på att samåka till kyrkans verksamheter.

Norra Solberga-Flisby församling

Bakgrund och förutsättningar

Såväl Norra Solberga (fram till 1886 Solberga) församling som Flisby församling hade medeltida ursprung. 2007 slogs de samman till en församling och utgjorde ett eget pastorat fram till 2014 då Södra Vedbo pastorat bildades.

Församlingens ca 1900 medlemmar (70 % av befolkningen) bor på landsbygden eller i samhällena Flisby, Solberga och Anneberg. Församlingen har tre kyrkor: Norra Solberga kyrka, Norra Solberga gamla kyrka samt Flisby kyrka. Församlingen är den näst största i Södra Vedbo pastorat och ligger i Nässjö kommun.

Gudstjänst

Norra Solberga-Flisby firar gudstjänst varje söndag. Av dessa firas minst en som mässa och en som musikgudstjänst varje månad. Församlingen tänker fortsätta med det varierande gudstjänstutbud som redan finns med bland annat cafégudstjänster, taizémässa, ekumeniska arrangemang och friluftsgudstjänster. Församlingen ska arbeta för att göra fler kyrkliga söndagar till aktiva söndagar, till exempel tacksägelsedagen, och ska hålla fler lekmanaledda gudstjänster.

Fokusområdena i församlingens liv

Vi vill ha ett öppet arbetssätt med gudstjänsterna där människor kan känna frimodighet att vara delaktiga samt låta församlingen vara delaktig i planeringen av gudstjänsterna. Vi vill arbeta in ett tankesätt där man förstår att oavsett om man har en specifik uppgift i gudstjänsten eller om man är där som besökare så är alla delaktiga i gudstjänsten och utgör en viktig del i gemenskapen.

Vi vill fortsätta arbeta med de generationsöverskridande projekt som redan finns i församlingen, till exempel påskdagens gudstjänst, församlingsupptakten i september, luciafirande och gudstjänster med förskolan Änglamark. Där det är möjligt vill vi vidareutveckla och förbättra dem. Ett tydligt mål är att stärka kopplingen mellan gruppverksamheterna i veckan och söndagens gudstjänst. Detta kan ske genom att olika grupper, utöver barn- och ungdomsgrupperna, får ett särskilt ansvar för vissa gudstjänster.

Vi vill fortsätta med den redan välutvecklade barn- och ungdomsverksamheten som finns i församlingen. De är naturliga delar i församlingens gudstjänstliv.

Vi vill verka för en hoppfull framtid för skapelsen genom att göra gudstjänsterna framåtsträvande och hoppgivande så långt det är möjligt!

Vi vill visa i handling, inte bara tomma ord, att vi värnar skapelsen och framtiden. Församlingslivet behöver andas hållbarhet och frågan är om vi inte ska ta steget till miljödiplomering.

Ingatorp-Bellö församling

Bakgrund och förutsättningar

Såväl Ingatorps församling som Bellö församling hade medeltida ursprung och utgjorde tillsammans ett pastorat. 2005 slogs de samman och bildade Ingatorp-Bellö församling och var eget pastorat fram till 2010. Från 2010 var församlingen del av Hässleby-Ingatorps pastorat. Från 2014 ingår församlingen i Södra Vedbo pastorat.

Församlingens ca 1100 medlemmar (67 % av befolkningen) bor på landsbygden eller i samhällena i Ingatorp, Bellö, Hjärtevad och Bruzaholm. Här finns Bellö kyrka samt Ingatorps kyrka.

Gudstjänst

Ingatorp-Bellö församling firar gudstjänst varje söndag. Av dessa firas minst en gudstjänst per månad på kvällstid, minst en per månad i Bellö kyrka och minst en per månad som högmässa.

Fokusområdena i församlingens liv

Vi önskar en löpande inriktning på barn och ungdomar. Prioriterat i detta är arbetet med konfirmander och unga ledare, men vi önskar även annan regelbunden verksamhet, som till exempel en ungdomsgård. Vi vill att ungdomarna ska komma i kontakt med Svenska Kyrkans Unga och andra ungdomsgrupper i stiftet så att de får möjlighet att känna en större tillhörighet till ett större kyrkligt sammanhang och kunna växa i tron.

Familjegudstjänsterna har en stor potential att vara en generationsöverskridande mötesplats och bör därför prioriteras. Vi vill sträva efter att på olika sätt finna anknytningspunkter där ungdomar och äldre kan dela varandras livsvärldar och vara varandra till hjälp. Vi vill utveckla formerna för kvällsgudstjänster på söndagar och knyta gruppverksamheterna tydligare till gudstjänsten.

Hässleby-Kråkshults församling

Bakgrund och förutsättningar

Såväl Hässleby som Kråkshults församlingar hade medeltida ursprung. Kråkshults församling tillhörde pastoratet Karlstorp och Kråkshult i Växjö stift till 1962. Hässleby församling utgjorde till början av 1300-talet ett eget pastorat för att sedan åtminstone till 1561 ingå i Lönneberga pastorat men ingick sedan i pastoratet Rumskulla och Hässleby fram till 1962 då pastorat med Hässleby och Kråkshults församlingar bildades. 2010 slogs de samman till Hässleby-Kråkshults församling och bildade Hässleby-Ingatorps pastorat tillsammans med Ingatorp-Bellö församling. Från 2014 ingår församlingen i Södra Vedbo pastorat.

Församlingens ca 1200 invånare (60 % av befolkningen) bor i huvudsak på landsbygden samt i Mariannelund. Här finns Kråkshults kyrka samt Hässleby kyrka (i Mariannelund).

Gudstjänst

Hässleby-Kråkshults församling firar gudstjänst varje söndag. Av dessa firas minst en gudstjänst per månad som mässa. En gudstjänst per månad firas i Kråkshults kyrka, övriga i Hässleby kyrka. Församlingen ska öka antalet musikgudstjänster.

Fokusområdena i församlingens liv

Vi vill öka delaktigheten, gemenskapen och ”igenkännandets glädje” i församlingens gudstjänster genom att bjuda in folkhögskolans elever för att medverka, genom fler samarbeten med frikyrkan, genom ökad medverkan av konfirmanderna i gudstjänsterna, likaså möjliggöra mer lekmannamedverkan överlag. Detta kan också ske genom anordnande av ”projektkörer”, eller en ungdomskör bestående av ”återvändande” äldre ungdomar. Man bör även blanda mer gammalt och nytt i fråga om psalmer och sånger. Vi vill utveckla formerna för kvällsgudstjänster på söndagar och knyta gruppverksamheterna tydligare till gudstjänsten.

Genom att anordna återträffar med konfirmander, filmvisningskvällar och ekumeniskt samarbete med frikyrkornas ungdomsgrupper vill vi allt mer göra församlingen till en plats där ungdomar kan bearbeta livsfrågor och växa i tro.

Vi vill verka för en hoppfull framtid för skapelsen genom att skapa vissa områden av ängsmark på våra kyrkogårdar, inte använda engångsmaterial, söka kurser och stiftscertifiering för miljöarbete, använda handplockade blommor på altaret under vår och sommar och mer av gröna växter vid höst och vintertid.

Användning och spridning av FIN

Församlingsinstruktionen (FIN) är avsedd att vara pastoratets viktigaste styrdokument. Den kommer att användas främst inom följande områden

1. Verksamhetsplan och budget
Inför varje år görs en verksamhetsplan ihop med budgeten. Verksamhetsplanen skall utgå från församlingsinstruktionen och ange vilka steg som avses att tas utifrån FIN under kommande år.
2. Personalplan
Pastoratet kommer att upprätta en plan över vilka anställda resurser som pastoratet långsiktigt behöver. Personalplanen skall utgå från de prioriteringar som återfinns i FIN.
3. Lokalförsörjningsplan (LFP)
LFP anger hur pastoratets byggnader skall användas och hur prioriteringar skall ske i framtiden. Församlingsinstruktionens prioriteringar och vägval får konsekvenser för lokalförsörjningsplanen.
4. Upphandling av varor och tjänster
En del av FIN handlar om mål för miljöområdet. Det ska beaktas när pastoratet handlar upp varor och tjänster.
5. Församlingsråd
Minst en gång per år ska församlingsråden gå igenom församlingsinstruktionen för avstämning mot församlingsverksamheten.
6. Församlingsinstruktionen kommer att läggas ut på pastoratets intranät och hemsida.